

kavski) jezik.

Zbog trodijelne strukture naziva se i *Tripartitum*.

Decretum Ivana Pergošića svjedoči o već tada općestilski razvijenom kajkavskom književnom jeziku s pravnom terminologijom, prvom uopće na južnoslavenskom prostoru u 16. stoljeću, i po tome ravnom drugim europskim jezicima i takvim djelima. Ta je knjiga spomenik hrvatskom kajkavskom jeziku i kulturi koja se, pod okriljem obitelji Zrinski, njegovala u Međimurju i u Hrvatskoj, od Primorja do Mađarske, dakle na posjedima koje je držao Juraj IV. Zrinski, kome je djelo i posvećeno.

Djelo je tiskao putujući tiskar Rudolf Hoffhalter, došavši u Nedelišće iz Lendave, na poziv Jurja IV. Zrinskog. To je tek druga tiskara u Hrvatskoj u 16. stoljeću, četvrta uopće u povijesnom redu, ako se u obzir uzmu i tiskane inku-

nabule u Kосinju i Senju.

Nositelj projekta *450. obljetnica prve tiskane kajkavske knjige u Nedelišću* je načelnik Općine Nedelišće Nikola Novak, predsjednik Organizacijskoga odbora prof. Vladimir Mihaljević, stručni koordinator i organizator proslave dr. Alojz Jembrih, a koordinatori- ca znanstvenog skupa te organizatorica Jasna Hajdinjak, voditeljica Turističke zajednice Nedelišća. Organizatori su Općina Nedelišće i TZP Srce Međimurja, a članovi Organizacijskog odbora Nikola Novak, Vlado Mihaljević, Alojz Jembrih, Jasna Hajdinjak

Nedelišće i Međimurje se s pravom ponose svojim mjestom u samom vrhu hrvatske kulture, pa je i Općina u svoj grb simbolično stavila tiskarski stroj.

Vladimir Mihaljević

KNJIŽEVNA NAGRADA RIKARD JORGOVANIĆ ALOJZU JEMBRIHU

U Narodnoj knjižnici Hum na Sutli 26. travnja 2024. godine održana je književna manifestacija *Dan Rikarda Jorgovanića* (11. travnja 1853. – 24. listopada 1880.) u čast književnika koji je prije 171 godinu rođen u Malom Taboru u Humu na Sutli. Tom je prigodom dodijeljena književna nagrada za najbolji autorski rad.

Podsjetimo: prijedloge za Nagradu mogli su dostaviti autori, nakladnici, ustanove, građani i članovi Povjerenstva, a za nju konkurirati sve vrste književnih djela autora koji su podrijetlom iz Hrvatskoga zagorja, autora koji žive i stvaraju na području Hrvatskoga zagorja, autora koji svojim radom daju izniman doprinos u promoviranju književnih vrijednosti Hrvatskoga zagorja ili autora koji u svojim djelima promoviraju i druge vrijednosti Hrvatskoga zagorja.

Konkurirati su mogla ona djela koja nisu nagrađena nekom književnom nagradom, a za nagradu prijaviti se autori, odnosno izdavači djela objavljenih u hrvatskih nakladnika tijekom razdoblja od 1. travnja 2023. godine do 1. travnja 2024. godine.

Po objavljenom pozivu pristigla su tri prijedloga:

Alojz Jembrih: *Kajkavski filološki ogledi*, Muži zagorskog srca, Zabok 2023.

Srećko Blažičko: *Na beli cesti*, Muži zagorskog srca, Zabok 2023.

Vladimir Šenjuc: *Tuga jeseni*, HZKD, Klanjec, 2023.

Povjerenstvo za dodjelu nagrade donijelo je odluku da se Nagrada Rikard Jorgovanić za 2024. godinu dodijeli Alojzu Jembrihu za autorski rad: *Kajkavski filološki ogledi – Prinos povijesti hrvatske književnosti i jezika*, Muži zagorskog srca, Zabok, 2023.

Knjiga sadržajno predočuje niz različitih radova autora koji su nastali u posljednjih dvadesetak godina, a doprinos su povijesti kajkavske književnosti i jezika. Knjiga je izišla u nakladništvu udruge Muži zagorskoga srca prigodom autorove 75. godišnjice života.

Alojz Jembrih (r. 11. lipnja 1947., Varaždin) u Beču je završio studij slavenske filologije i doktorirao s temom o hrvatskom piscu Antunu

Nagrađenik prof. emer. dr. sc. Alojz Jembrih (foto: Mario Antonić)

Vramcu. Godine 1978. vratio se u Zagreb gdje je radio na projektima *Rječnik crkvenoslavenskoga jezika* i *Rječnik hrvatskokajkavskoga književnoga jezika*. Na Filozofskom fakultetu u Ljubljani radio je od 1983. – 1996. te predavao povijest hrvatskog jezika i dijalektologije. Kraće je vrijeme predavao na Visokoj učiteljskoj školi u Čakovcu, a od 1998. do umirovljenja 2017., predavao je na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu. Profesor, emeritus, dr. sc. Alojz Jembrih vrsni je poznavatelj kajkavske književne baštine, čijem je istraživačkom radu posveto cijeli svoj radni i znanstveni vijek. Održao je niz predavanja na sveučilištima diljem Europe, bio je suradnik na projektima HAZU, aktivno je sudjelovao na više od pedesetak znanstvenih skupova te bio jedan od organizatora epohalne izložbe *Kajkaviana croatica* u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu 1996. godine.

Preko dvadesetak godina organizira i moderira znanstvene skupove u Krapini: *Kajkavski jezik i književnost, kultura kroz stoljeća*. Kao glavni urednik uredio je tridesetak zbornika znanstvenih skupova, a napisao je i priredio za

tisak više no tridesetak knjiga. Član je mnogih strukovnih organizacija i udruga, a za svoj neumorni rad na istraživanju i promoviranju kajkavske književne baštine primio je niz priznanja i nagrada.

Nagradu „Rikard Jorgovanić“ Alojzu Jembrihu uručio je predsjednik Krapinsko-zagorskog ogranka Društva hrvatskih književnika Božidar Brezinščak Bagola. U ime nakladnika nazočnima se obratio predsjednik udruge Muži zagorskog srca dr. Rajko Fureš koji je naglasio važnost djela Alojza Jembriha u istraživanju i promicanju vrijednosti kajkavskog jezika i kajkavske književne baštine.

U prigodnom programu nastupali su učenicima OŠ Viktora Kovačića: Borna Boršić: recital - *Tejčni ftiči*, Filip Mijošek - glazbena točka *Suza za zagorske brege* uz pratnju na gitari - Tena Sekušak; učenici PŠ Druškovec: Nika Šurbek i Marko Boršić - recital *Oj humski lijepi kraju*.

Alojz Jembrih tom je prigodom Narodnoj knjižnici Hum na Sutli darovao naslove kajkavskih knjiga od 16. do 19. st., koje je uredio za tisak, transkribirao tekst, sastavio rječnik i napisao

pogovor: *Kajkavski florilegij - Iz cvietnjaka kajkavske književne rieči od 16. - 19. st.* I/II. Sv. Ivan Zelina, 2007., Gregur Kapucin (Juraj Maljevac): *Epska trilogija ili nestranočno vezdašnjega tabora ispisavanje za leto: 1788., 1789., 1790.* Zagreb 2010., *Kotoribski protokol (1724.-1804.)*, Kotoriba, 2017., Tomaš Goričanec: *Opsedenje i poboj sisečki 1593.*, Mala Subotica 2018., *Sveto pismo Novog zakona na horvatski jezik po Ivanu Rupertu Gusiču prenešeno i na svetlo dana*, Zagreb 2018., Štefan Zagrebec: *Zadnja vola aliti proteštacija duhovna*, Zagreb 2019., Imbrih Luič: *Vračtva vsagdašnja domača (1746.)*, Ozalj 2022., Ignacije Aurelije Fessler: *Tri prijatelja iz Novoga Zrina - roman iz doba hrvatskoga bana Nikole VII. Zrinskoga*, Čakovec 2022.; autorske knjige: *Grof Sermage u zrcalu svojih pisama*

1758., Zagreb 2000., *Stjepan Konzul i „Biblijski zavod“ u Urachu*, Zagreb 2007., *Tragom turo-poljske povijesti*, Velika Gorica 2014., *Tragom života i rada Stjepana Moysesa u Zagrebu (1829. - 1851.)* Zagreb 2016., *Pavao Ritter Vitezović (1652 - 1713)*, Zagreb 2017. i *Dragutin Domjanić u novom svjetlu (2019.)*; te zbornike radova s međunarodnih znanstvenih skupova kojih je bio uređivač: *Štefan Zagrebec i njegovo djelo*, Zagreb, 2020., *Gregur Kapucin i njegovo djelo*, Zagreb, 2024.

Izuzetno vrijedna donacija kajkavske književne baštine prof. emer. dr. sc. Alojza Jembriha obogatila je knjižni fond Narodne knjižnice Hum na Sutli.

Narcisa Brezinščak

GODIŠNJA DOBA DUŠE BOŽICE JELUŠIĆ - SPAS OD VIRTUALNOG ZABORAVA

GODIŠNJA DOBA DUŠE/ZAPISI S MREŽE (ilustracije: Božica Jelušić, prijelom/design: Krešimir Ivanček, akad. slikar grafičar; urednica: Sandra Pocrnić Mlakar, nakladnik: Beletra, Zagreb, 2023.)

Metaforični naslov knjige, "Godišnja doba duše", uz koje stoji ime Božice Jelušić, navodi misao na očekivanje još jednog vrijednog poetskog postignuća. Autorica, međutim, u svim žanrovskim brzacima pliva jednako dobro, stoga spoznaja da se zapravo radi o zbirci kratkih prozih uradaka ne treba iznenaditi. Ova knjiga je sadržajno i žanrovski svojevrsni nastavak ranije objavljene zbirke refleksija i zapisa "Sredinom mojih dana" (Tonimir, Varaždinske Toplice, 2018.), a sastoji se od stotinu relativno kratkih zapisa koji su kroz godine osvanuli na društvenim mrežama, konkretno - Facebook profilu autorice, odakle su često i dijeljeni ili preneseni na druge digitalne medije, portale ili blogove. Zahvaljujući na prilici da dam svoj doprinos sadržaju, kao suradnik i prijatelj Božice Jelušić, opazit ću tri, po meni važne posebnosti koje obilježavaju ovo djelo.

Književnost par excellence

Radove Božice Jelušić odlikuju nesporna erudicija, beskrajna i često inovativna fond riječi te preko pedeset godina iskustva u "zanatu" oblikovanja teksta. U literarnom smislu štivo je prepoznatljivo i očekivano gusto, što ujedno znači i ekonomično, lišeno nepotrebnih riječi, suvišnosti i općih mjesta (osim kad su u službi diskretne ironije). Autorica poput literarnog kipara od riječi oblikuje tekstove, podastirući nam obilje detalja, stilsku ujednačenost i pitkost, i što je najvažnije, u kratkim formama s ciljanim temama prenosi nam željenu poruku. Stoga ne čudi što jedan od čestih komentara na društvenim mrežama glasi: *Točno tako i ja mislim, ali ne znam to tako lijepo reći*. Govoreći o osjećajima, stavovima ili vlastitim mentalnim ili fizičkim stanjima, upadamo u klišeje već unaprijed smišljenih naziva za sreću, tugu, bijes ili ljubav, no uviđamo da su te riječi samo grubo, nedostatni i generalni obrisi onoga što zaista mislimo i osje-